

MLADÝ ZNALEC PŘÍRODY

RASTLINY

LOKALITA

Vernár

MANUÁL

pre učiteľov, animátorov a rodičov
pri hľadaní rastlín v prírode

Približná lokalizácia rastlín s číselným označením zhodným s číselným označením rastlín na karte mladého znalca prírody
Spätnú väzbu (kritika, pochvala, nápady na zlepšenie) pište na ozva@vernar.eu

TENTO PROJEKT BOL REALIZOVANÝ V SPOLUPRÁCI

OZVA občianske združenie
vernárskych aktivít

 Správa NP
Slovenský raj

 NADÁCIA VÚB

Manuál pre učiteľov, animátorov a rodičov pri hľadaní rastlín v prírode

Nachádzate sa v katastri obce Vernár, ktorá má najvyššiu biodiverzitu vyšších rastlín na plochu – svetový unikát na Kopaneckých lúkach (54 rastlín na 0,25m²). Celý kataster je bohatý na kvetenstvo aj vďaka koseniu lúk po celé stáročia.

Na karte je nafotených 21 rastlín priamo v lokalite a na miestach zobrazených na mapke. Tie sa však môžu nachádzať aj mimo zobrazenej lokality na mapke. Lokalizácia je skôr pre vás, deti nechajte jednotlivé rastliny hľadať samé. Po nájdení príslušnej rastliny v prírode ju zaškrtnite na karte, kde je uvedený jej názov.

Pri hľadaní rastlín dávajte deťom otázky s ich obľúbeným slovom PREČO:

- prečo rastú niektoré rastliny na skalách, iné na mokrých miestach, na slnku, v tieni, ...?
- prečo sa líšia kvety svojim tvarom, farbou, vôňou?
- prečo rastliny priťahujú hmyz?
- prečo hmyz vyhľadáva rastliny?
- ako rastliny môžu pomáhať ľuďom?
- ako ľudia môžu pomáhať rastlinám?
- odkiaľ majú rastliny svoje mená?

Pri odpovediach sa môžete inšpirovať nasledujúcimi znalosťami (a doplniť ich vlastnými):

- jednotlivé druhy rastlín majú rôzne potreby resp. sa prispôbili odlišným podmienkam, kde si s ostatnými rastlinami nekonkurujú pri „obsadzovaní“ územia. Niektoré sa prispôbili suchým či kamenistým stanovištiam (napríklad v kameňolome), naopak iné obľubujú chladné vlhké pôdy (napríklad pri studničke Vyšné skalky)
- v kvetoch rastlín je potrava pre hmyz, jednak v podobe nektáru obsahujúceho cukry a taktiež v peľi obsahujúceho bielkoviny
- kvety svojou pestrosťou, tvarom či vôňou lákajú hmyz, ich pomocou sa rovnaké druhy kvetov navzájom opelujú

- rastliny produkujú rôzne látky, sú to malé biochemické reaktory s tvorbou aj liečivých zložiek. Ich plný potenciál stále nie je ešte podrobne preskúmaný, tvoria aj látky, ktoré sa chemicky nedajú napodobniť

- názvy rastlín vychádzajú častokrát zo znalostí predkov, ktorí poznali ich liečivé vlastnosti ako aj rastliny spôsobujúce nevoľnosť či dokonca otravu

- kosením lúk sa zabraňuje ich zarastaniu stromami, tým majú rastliny dostatok svetla na rast. Rastliny sa vedľa chrániť aj samé, napr. tvorbou odpudzujúcich látok, poprhlením, pichliačmi.

Doba kvitnutia jednotlivých rastlín sa líši, preto je možné, že niektoré nafotené rastliny už odkvitli. Možno ich ale skúsiť nájsť aj podľa ich listov.

Je potrebné dávať pozor, aby kvety neboli zašliapnuté či trhané a ostali krásne aj pre ďalších návštevníkov. Niektoré druhy sú jedovaté, napr. iskerník prudký či bolehlav škvrnitý.

Určite nájdete oveľa viac rastlín ako je na karte. Ak chcete vedieť ich názvy, môžete použiť mobilnú aplikáciu na rozpoznávanie rastlín podľa fotiek, napr. aplikáciu Plantnet.

Na konci hľadania si môžete zopakovať rastliny, ktoré ste v prírode našli a deti otestovať z ich názvov. Pri vysokej úspešnosti poznania ich môžete „pasovať“ za mladých znalcov rastlín. Odmenu nechávame na Vás.